

Dronken rijder is verantwoordelijk voor gedrag. De pillenslikker ook?

Twee Amerikaanse vrouwen hebben een website opgezet waarop zij alle kranten- en tijdschriftartikelen en documenten zetten die zij tegenkomen over excessen rond antidepressivagebruik. Op www.SSRIstories.com staat direct op de eerste pagina in grote letters een advies: 'Pas op! Stop niet zomaar met antidepressiva. Dat kan gevaarlijker zijn dan doorgaan met slikken. Overleg eerst met een dokter'.

Op de site staan inmiddels ongeveer 2800 'zaken', vaak familiedrama's, waarbij antidepressiva (mogelijk) een rol hebben gespeeld. Eén van de initiatiefneemsters, Rosie, zegt dat de site is opgezet na eigen er-

varingen met SSRI's, de nieuwe generatie antidepressiva. „Eén van ons is zelf bijna doodgegaan na SSRI-gebruik, de ander verloor haar dochter door een antidepressivum.” De site biedt een trieste opsomming: schietpartijen op scholen, gezinsmoorden, uit de hand gelopen vechtpartijen.

In de VS woedt de discussie al jaren. In Nederland waarschuwt Frank van Meerendonk, voormalig Prozac-gebruiker met slechte ervaringen, al sinds begin jaren '90 voor de bijwerkingen. Oorspronkelijk vond de oud-docent Engels weinig weerklank. Maar inmiddels wordt hij vanwege zijn kennis over SSRI's 'de Prozac-

loog' genoemd en soms ingeschakeld als getuige-deskundige bij rechtszaken. „Een probleem is dat SSRI-gebruikers soms zelf niet in de gaten hebben dat hun gewelddadig gedrag samenhangt met hun medicijngebruik. Vaak ook zeggen artsen, ten onrechte, dat dit gedrag met de onderliggende ziekte samenhangt.”

Een wetenschapper moet van goeden huize komen, wil hij gehoor vinden bij de rechter over de invloed van geneesmiddelgebruik. Forensisch psycholoog Corine de Ruiter, hoogleraar in Maastricht, vindt dat vreemd.

„Iemand die onder invloed van drank een ongeluk veroorzaakt, is

zelf verantwoordelijk voor de gevolgen. Dat is helder geregeld in Nederland. Maar geldt dit ook voor iemand die onder invloed van een medicijn een misdrijf pleegt? De situatie ligt behoorlijk anders. Een antidepressivum wordt door een arts voorgeschreven. Als je onder invloed van een medicijn een ernstig delict pleegt, kan dat je worden aangerekend?” De Ruiter twijfelt. Ze denkt van niet, zeker niet in alle gevallen. De consequentie is verstrekkend. Het kan betekenen dat tientallen, misschien meer, mensen ten onrechte gevangenen zitten.

Volgens De Ruiter ontbreekt het bij justitie en bij rechters in het bijzon-

der aan kritisch denkvermogen over geneesmiddelen. Het stoort haar dat gedragsdeskundigen bij de rechtbank van alles kunnen beweren. Rechtspsycholoog Harald Merckelbach valt haar bij. „Je ziet dat er sprake is van een bizar delict en dan staat zo'n deskundige een cirkelredenering op te hangen: bizar delict? Dan is de verdachte een vreemde vogel, rijp voor tbs. En waarom? Omdat hij een bizar delict pleegde. Je kunt als deskundige in de rechtszaal van alles beweren. De rechtbank is vaak technisch te weinig onderlegd. Rechters zouden deskundigen meer het vuur aan de schenen moeten leggen.”

Bij misdrijven wordt volgens De

Ruiter in feite met twee maten gemeten. „Bij de pleger van een verkeersmisdrijf wordt in Nederland standaard een blaastest of bloedproef afgenomen. Maar bij de pleger van een geweldsdelict wordt niet standaard een bloedproef gedaan om vast te stellen of er sprake is van medicijngebruik. Dat hebben we niet bij wet geregeld. Ik snap dat niet. Nu wordt er gezegd: deze persoon zat in een psychose op basis van de normen die de psychiaters in hun classificatiehandboek hebben afgesproken. Maar we kunnen niet aantonen of die psychose misschien door medicijnen of drugs werd veroorzaakt. We hebben geen bloedmonsters.”

In de VS woedt de discussie over de bijwerkingen van antidepressiva al jaren